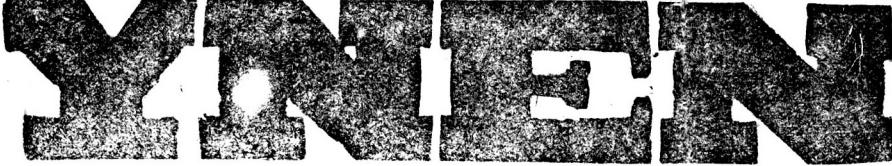


Jese dygeer zilee garza  
Balna.  
1932 onii  
Janvaari  
30 eder  
№ 25 (578)  
eder byri garna.

# Buriaad-Mongoliin



SM (b) namin B.M. moziin komiteed ba B.M. rispyybi. təbiin gyicedkeke  
tootred bolon yed et etdilin B.M. zebiit gurbani emonees nitelegdeene

## Jireke kabariin yjede kamtiin azalbaiguulgiin gol loozon bolbol kolkoosuudiigi azakuin ba emkidkeliin talaar bekizyylke (IV dygeer pleenym)

### Buriaad mongol rispyybligiin kamtiin azalbaiguulgiin toogoor ilerkeilbel

Ene onii Janvaariin 15 nii medeegeer manai Buriaad mongol rispyybligi dotor byke ygiitei ba dunda çadaltai azaltanii 71% kamtiin azalda oroson baina. 204 komuna, 1171 arteel, 391 toozo, 19 yiledberiin kolkoos—kamta 1785 kolkoosuudta 73571 erkete ail kamtarsan azai. Edenees erketlin toogoor keden kubini komuna, kedeni arteel ba biş janziin kolkoosuud bainab gebel:

a) komuunuuud . . . . . 21,1%  
b) arteeluud . . . . . 61,3%  
c) toozuud . . . . . 15,4%

c) yiledberiin kolkoosuud . 1,1%  
Ene josoor bolbol, odooy jyede kamtiin azalin gol teleb arteel (kamzaan) baika josotoi gesen nam ba zasagiin gazariin zaabari manai byke rispyyblig deere jerenkidsə zsb ja buulagdaza baisan geze ilerne.

Çanariin talaar abça yzobel, manai kolkoosuudta azaliin byridkel ton muu gebel zokino. Byke kamtiin azaltanii 81,8% azaliin debter olgoson ba azal kisenligi alduu ygi temdeglesen byridkesen jabadal araiakan 60,8% bolko baina. Enyn derees odooy olzo urgaca zəbər kubaaka keregte ton jike saad töbeg üçarka ba byridkesi mutai baisan kolkoosuudta niudarganii "tegsedkel" yzegdeke bolood enyyn derees ulamzalan azal kdməriiin todorkoi noorma barimalka, kelceete azal jabuulka, azaliin bytemziigi saizaruulka zergiin, kolkoosuudiigi emkidkeliin ba aza akui talaar bekizyylke jabadaan çukala nekəcel bolko zyilyydiigi balaruulka baina.

Uçar iime derees menes yjede kolkoosuud bolbol nentyryyn azaliin too byridkeliin tuiliin jike çukalaçla, osoldol tasaldaluudigi darui usadkaka ba **"too byridkel ygi Bol emkitel azal bolko kolkoos çigl ygi"** geze n. jaakovliin kelse-niig qesen zuura çigi martal ygi too byridkeliin keregigi josoçolon ketelke bolon tynyes ulamzalan azaliin todorkoi prograama, noorma baiguulka, kelceete azal jabuulka, azal kdməriiin bytemziigi ərgeke, zebseg keregesideezegyi kandaka jabada-liigi usadkaka, kycee zəbər emkidkeke, kedəe azalin teeknigiigi şudalca zergiin jabadaludiidi bodotokereg deere bejelyyen, kolkoosuudiigi bekizyylke, kdməriiin çanarii-gi saizaruulka jabadaligi ilangaja-çukalaçla, bolşovit josoor, daiçal-kii kurdab; alalar uraqsa dabikak keregtei bolzoi.

Kamtiin azal baiguulga manai rispyyblig dotorki aimaguudta ali zerige bairangi ba jamar təsihiin kolkoosuud, jamar aimaguudta kerzergi zəbər jabuulagdaza bairangi bai-caan yzeze medeke ba dutua dun-dilgi zasaka zalaruulkiin tulada, amag bykenii kamtiin azal baiguulgi togoor ilerkeilen yzyylbel iime baina.

**Alairlin almag**, dotor 73,2% kamtiin azalda oroson, 8 komuna, 151 arteel, 19 toozo kamta 178 kolkoost 7998 erkete kamtarsan baina. Örketiin togoor abça yzobel byke ygiitei temdegleg tukai todorkoi medee ogto ygi baina. Iime derees tus aimag dotor, kolkoosuudiidi emkidkeliin ba aza akui talaar bekizyylke jabadaligi ylemzeeken çukalaçla zuura, yiledberiin talaar beki-sain arteeludi komuna bolgoko jabadal çukala gebel zokino. Uçarani Alairlin aimag bolbol jere manai rispyyblig dotor ali bykii aza akui talaar urid jabaza bairan aimag mən ba deede şatiin kolkoosuud (komuunuuud) tus aimag dotor 15,6% baikadan arteelnud 78,2% baina.

**Bookonil almag** dotor 88,3% kamtiin azalda oroson, 10 komuna,

97 arteel, 8 toozo—kamta 85 kolkoosuudta 4975 erkete ail kamtarsan baina. Örketiin togoor abça yzobel byke kolkoosuudiin—41,9% komuna, 47,6% arteel, 4,7% toozo bolno. Azaliin byridkel temdegleg tukai men medee ygi baina. Bookonii kolkoosuud bolbol biše aimaguudin kolkoosuadas jikenkidee tomonuud (dunda togoor kolkoos bykenii 58,5 erkete) ba şatiin tencyyirer cıgı kangaltai baibaçığı azal emkidkeliin talaar jikenkidee zadagai calagar, anqıi daisan etegeed oloor surgasan derees eñe ziliin tariaa beledkelde jikenkidee osoldoson baina. Tere tula tus aimag dotor kolkoosuudiin çanarii-ni nem ylemze saiza ruulka ton çukala azai.

**Ekired—Bulagadilin almag** dotor 72,5% kamtiin azalda oroson, 38 komuna, 141 arteel, 16 toozo—kamta 195 kolkoosto 6554 erkete ail kamtarsan baina. Örketiin togoor bol 34,5% komuna, 61,1% arteel, 3,6% toozo bolno. Kolkoosuudan jike teleb zieg (dunda togoor kolkoos bykende 33,6 erkete krtene).

**Tynkenil almag** dotor 71,8% kamtiin azalda oroson, 16 komuna, 81 arteel, 33 toozo—kamta 130 kolkoosuudta 3786 erkete ail kamtarsan baina. Örketiin togoor bol 28,9% komutina, 78,3% arteel, 2,9% toozo bolno. **Kolkoosuudan ton zieg**, dunda togoor kolkoos bykende 29,1 erkete ba ilangaja toozuudiigi abça yzobel dunda togoor toozo bykenii 8,3 erkete krtene (kamta 33 toozodo 109 erkete). Iime zieg toozaud bolbol yiledberiin talaar Jamar çigl ygi, jamar garza jikelei baika tula kolkoosuudiigi ilangija toozuudiigi tomodoko jabidaligi çukalaçla keregtei. Azaliin byridkel temdegleglin talaar tus aimag dotor men jike koino 76,9% byridkesen baina.

**Bargazanil almag** dotor 74,7% kamtiin azalda oroson, 14 komuna, 25 arteel, 64 toozo, 12 yiledberiin kolkoos—kamtadaa 115 kolkoosuudta 4978 erkete ail kamtarsan baina. Örketiin togoor bol 28,0% komuna, 18,7 proc. arteel, 45,0 proc. toozo, 8,2 proc. yiledberiin kolkoos bolno. Enyn derees medeke Bırgazanii aimag bolbol kamtiin azalini gol telebilini odooy yjede **artee** bolno gesen nam ba zasagin gazariin za-barniig ton jike zabaruulisan baina. Kamtiin azalbaiguulgiin odoogin gol telebilini odooy yjede **artee** bolno. Azaliin too byridkeliin talaar zisgyyritee geegdeze jabana, ariakan 51,1 proc. azalin deberte temdeglegdesen baina.

**Deede-Ydin almag** dotor 66,4 proc. kamtiin azalda oroson, 23 komuna, 91 arteel, 82 toozo—kamta 196 kolkoosuudta 7429 erkete ail kamtarsan baina. Örketiin togoor abça yzobel: 15,6 proc. komuna, 47,7 proc. arteel, 36,7 proc. toozo bolko azai. Azaliin too byridkeliin talaar zisgyyritee geegdeze jabana, ariakan 51,1 proc. azalin deberte temdeglegdesen baina.

**Kabaanil almag** dotor 60,1 proc. kamtiin azalda oroson baina. Ena bolbol byke rispyyblig dotor kamtiin azalbaiguulgiin talaar kozoondoza jabanai ygi men. Tus aimag dotor 9 komuna, 93 arteel, 8 toozo, 7 yiledberiin kolkoos—kamta 117 kolkoosuudta 3872 erkete ail kamtarsan baina. Örketiin togoor abça yzobel: 10,5 proc. komuna, 79,8 proc. arteel, 4,4 proc. toozo, 5,2 proc. yiledberiin kolkoosaud. Toozuudiin zisgyyrd baina (8 toozodo 172 erkete).

**Mukarşberiin almag** dotor 62,2% kamtiin azalda oroson, 16 komuna, 81 arteel, 8 toozo—kamta 105 kolkoosuudta 3320 erkete ail kamtarsan baina. Örketiin togoor bol 19,4% zisye kytel bekizyylkiçi çukalaçla

bolno. Tus aimag dotor kolkoosuudan baganuud, ilangaja arteeluud (dunda togoor arteel bykenii 30,5 erkete krtene). Tyynees gadana udaridalgan talaar ton muu ba zarim somon toskonuudta (Bodonguu, cuulga) 90—95% kamtiin azalda oroson baikada, zarim somon toskonuudta (konkoio Nikolske) 1—2% kamtiin azalda oroson baina. Ene bolbol tus aimagiin udaridaka gazu-çigi kangaltai baibaçığı azal emkidkeliin talaar jikenkidee zadagai calagar, anqıi daisan etegeed oloor surgasan derees eñe ziliin tariaa beledkelde jikenkidee osoldoson baina. Tere tula tus aimag dotor kolkoosuudiin çanarii-ni nem ylemze saiza ruulka ton çukala azai.

**Klaagtiin almag** dotor 75,8% kamtiin azalda oroson, komuna, 88, arteel, 47 toozo—kamta 136 kolkoosuudta 5735 erkete ail kamtarsan baina. Örketiin togoor bol 3,5% komuna, 67,8% arteel, 26,7% toozo bolno. Enyin derees medeke Kiaagtiin almag dotor gancakan komuunatai baina. Tyynees gadana Arin Bulag geke zergi: jike jike toskonuudta nege çigl kolkoos ygi baidag uçaruud men baika juma. Azaliin too byridkeliin talaar çigl ton muu baina 77,2% temdeglegdesen azai.

**Zakaamnili almag** dotor 72,4% kamtiin azalda oroson, 2 komuna, 58 arteel, 12 toozo—kamta 72 kolkoosuudta 2740 erkete ail kamtarsan baina. Örketiin togoor bol 4,2% komuna, 82,9% arteel, 12,7% toozo bolno. Azal kdməriiin byridkeliin talaar ton sula baina. 51,3 azaliin deberte temdeglegdesen baina.

**Selengin almag** dotor 83,0% kamtiin azalda oroson, 19 komuna, 137 arteel, 27 toozo—kamta 183 kolkoosuudta 9408 erkete ail kamtarsan baina. Örketiin togoor bol 21,0% komuna, 72,7% arteel, 6,3% toozo bolno. Azal kdməriiin byridkeliin talaar 63,9% temdeglegdesen baina.

**Korliin almag** dotor 83,3% kamtiin azalda oroson, 21 komuna, 64 arteel, 18 toozo—kamta 103 kolkoosuudta 4987 erkete ail kamtarsan baina. Örketiin togoor —27,8% komuna, 55,9% arteel, 16,2% toozo bolno. Azal kdməriiin byridkeliin talaar 63,9% temdeglegdesen baina.

**Jaruunlin almag** dotor 65,4% kamtiin azalda oroson, 5 komuna, 27 arteel, 9 toozo—kamta 41 kolkoosuudta 1692 erkete ail kamtarsan baina. Örketiin togoor 15,4% komuna, 72,3% arteel, 12,5% toozo bolno. Azaliin too byridkeliin talaar zisgyyrd baina.

**Aglin almag** dotor 72,0% kamtiin azalda oroson, 22 komuna, 63 arteel, 40 toozo—kamta 123 kolkoosuudta 5612 erkete ail kamtarsan, edenesse erketiin togoor ilgabal 23,5% komuna, 50,5 proc. arteel, 25,9 proc. toozo baina. Ilangaja kolkoosuudiin çukalaçla zuura, çukalaçla, bolşovit josoor, daiçal-kii kurdab; alalar uraqsa dabikak keregtei bolzoi.

**Bauuntlin almag** dotor 3 arteel ba 1 toozo—kamta 60 erkete ail kamtarsan baina.

**Deda yde kotode** 1 arteelde 17 erkete ail kamtarsan—iime baina.

Ene toonuud bolbol ene ziliin janvaariin 15 nii medegeer zaagdasan baina. Kamtiin azaludiin togoori talaar jamar aimaga ail zergi kogzəze bairangi yzyylze, ali bykii dutugdiläudiigi şuud zasaza, ilangaja kooson togoori koinoos eremelzeke bisz, toogi-çanara silzerylen, kamtiin azaludiin dotoriin emki ba aza akui bykeniig tiulii jike saizaruulkiçi çarmın orollozo, tyyni yndesen deere ygiitei dunda emciin azaltanii gi kolkoosuudta elsylyor oruulka çukala baina. Ene 1932 onii syyl kytel manai rispyyblig dotor 80 proc. kamtiin azalda oroson baika josotoi gesen pleenymiin togtöölliigi gyicedkeke zuura çanariiñ tular erkim zişee kytel bekizyylkiçi çukalaçla

Dugaar nereddin yne 5 məngə.

Zakika yne:  
sara byriin 1 tekorig  
Gadaada ulasta bol  
1 tek. 50 məngə

AADRIS: Верхнеудинск,  
Центральная 26.

Mense ederiin  
dugaarta

I niuurta, B. M. Rrspyybligiin kamtiin azal baiguulgiin too.

Maarks Lceninii tiooriin aadla geze teleegrammuud (I-niurta. Nek. Moolotoviin iledkeliin orgelzolel. Erkim maşii-ni turzalgiig kalan avka g. m.

## Maarkas-Leeninii tiooriiglii şudalaka keregte boerenkii yzeliigi buta cokiko

Maarkas—Leeninii tiooriiglii şudalaka keregtiin bolbol manai namiin bai komsoomoliin emkinyydiin gol çukala zorilgo men geze odooy yjede tui-iliin eremteiger jabuulagdaza baisan bolbo çigl Selengiin aimagiin doodo talada eneni aikbatar muu jabaza baina. Nam komsoomoliin yyryyd bol eñektiin bolşovitiqor jabuulka bolon zoriuita tasalduulasan çigl uçaruudali olon yzegdeze baina.

**Zişetzel:** Selengiin doodo talazagastai, zargalanta ba orongiin sonmuuudta kamta 7 yyryyd 100 tukai gesyydete baina. Namiin bolbosoroliin surguuliiin formonuudiin; namiin orologço gesyydiin surguuli, ulas teriin biçegte suralcaka dəkerig, maarkas—Leeninii surtal şudalaka dəkerig ba komsomoliin surguulinuudt geke daicalan jabuulkiin tələb byke sazerge baina. Ede surguulinuud bol nadol bolanduulka ba kycə çadalaas tuskaita edərtəe keçeele tasaldaa elsyyleke tuiiliin çukala.

Ynenii brigaada: Naiguur—Ceren.

Olonki surguulinuudt bolbol tiooriiglii bodoto kədəlmərtei kolboko jabadal tun sula baina. Namiin bolbosoroliin keregte tokiooldozdo baisan ede bykii alduu dutuu ziylyydiig byrimesən zasaza, beörenkiiyydte Leeninii surtal şudalaka dəkerig ba zokiko kemzəe abça, enyynies koiso komsomoliin surguulinuudt geke daicalan jabuulkiin tələb byke sazerge baina. Ede surguulinuud bol nadol bolanduulka ba kycə çadalaas tuskaita edərtəe keçeele tasaldaa elsyyleke tuiiliin çukala.

Oni surguulinuudt bolbol tiooriiglii bodoto kədəlmərtei kolboko jabadal tun sula baina. Namiin bolbosoroliin keregte tokiooldozdo baisan ede bykii alduu dutuu ziylyydiig byrimesən zasaza, beörenkiiyydte Leeninii surtal şudalaka dəkerig ba zokiko kemzəe abça, enyynies koiso komsomoliin surguulinuudt geke daicalan jabuulkiin tələb byke sazerge baina. Ede surguulinuud bol nadol bolanduulka ba kycə çadalaas tuskaita edərtəe keçeele tasaldaa elsyyleke tuiiliin çukala.

Ynenii brigaada: Naiguur—Ceren.

**Jaapoonii ykerbuunii aman**

## Şankai teeše karuulagdaba

Şankaiyi ezelkiin beledkel jabuulagdaza baina

### Admiraal Siozaavilin ultimaatum-zanalta

Şankai, 27 (T). Kitadiin usan dotor Japonii usan ceregiigi zakirza baisan admiraal Siozaavla gedeg Şankai koton kitiqtiin zasigtä ultimaatum (zanalta biçeg) əzəzi. Tere ultimaatum dotoroo Japonii koonsuulitii kiisen eritiliyi dyrər təgəldər dyrəltə bolgokiigi zakirba. Men koonsuulani Şankai kotozi boi bykii Japoni doryyem emkinyydiig tara butargakiin erilte kiisen balaaga.

Ultimaatum dotoroo medyyilkeni: kerbejə kiisen eritneyydiig dyrərge jum bolni Japoni erke medyyiliyi kamagaalakiin "eris kemzəeniyi" aban. Kitadiin zasigtä barisan ultimaatumnaar daşaramduulan Japonii ceregiin cydnoo—ongoco Şankaiida buuka beze geze kyliegde.

**Şankai koto teeše cereginin zanalta**

Tokioo, 27 (T). Japonii usan ceregiin zasaguud Şankai teeše nege kre

